

**UCHWAŁA NR 145/XIX/21
RADY GMINY W PERLEJEWIE**

z dnia 29 stycznia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w Gminie Perlejewo na lata 2021 - 2025**

Na podstawie art.18 ust.1, ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, poz. 1378) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, poz. 956), Rada Gminy w Perlejewie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Perlejewo na lata 2021 – 2025 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Bogdan Radziszewski

**Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021-2025.**

1. WSTEP

Przemoc w rodzinie to zjawisko coraz bardziej obecne w społecznej rzeczywistości, które dotyka rodziny o różnym statusie społecznym. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, bowiem to dzięki niej kształtuje się osobowość systemu, wartość i styl życia człowieka. Interesem całego społeczeństwa jest zatem dbanie o odpowiednie relacje wewnątrzrodzinne, aby rodziny były środowiskiem bezpiecznym, a dzieci w nich wychowywane dorastały w poczuciu przynależności, bezpieczeństwa i miłości. Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny, jednakże jest to zjawisko coraz bardziej ujawniane oraz zatacza szersze kręgi społeczne. Występuje niezależnie od poziomu wykształcenia, statutu społecznego, czy sytuacji materialnej. Dotyka nie tylko rodziny ubogie, dotknięte alkoholizmem, bezrobociem czy wykluczeniem społecznym, lecz również rodziny dobrze usytuowane. Na potrzeby niniejszego programu, najbardziej odpowiednią jest definicja przemocy zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r.poz. 1390). Artykuł 2 pkt. 2 te same ustawy definiuje przemoc w rodzinie jako, jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a w szczególności te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą". Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy w rodzinie:

- a) **Przemoc fizyczna** – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednio z użyciem siły, naruszające granice fizyczne członka rodziny bez jego zgody, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią, przedmiotami itp.
- b) **Przemoc seksualna** – obejmuje całe spektrum zachowań naruszających granice osoby w sferze seksualnej np. zmuszanie członka rodziny do określonych zachowań i kontaktów seksualnych w nieodpowiadający mu sposób, czy też w niedogodnym dla niego miejscu i czasie.
- c) **Przemoc ekonomiczna/materialna** – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego osoby doznającej przemocy, w celu wywierania na nią wpływu min. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów lub zmuszanie do zaciągania zobowiązań finansowych bez porozumienia z partnerem, ograniczanie dostępu do środków finansowych.
- d) **Zaniedbanie** – ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych np. brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych –np. związanych ze snem, odżywianiem, higieną. Z uwagi na powyższe w celu efektywnego przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, a także zmniejszania jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Perlejewo na lata 2021–2025, zwany dalej Programem. Zawiera on: podstawy prawne, zasady działania, cele programu, adresatów programu oraz instytucje i organizacje współpracujące.

2. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Perlejewo opracowano na lata 2021–2025 w oparciu o następujące akty prawne:

- a) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz.218 z późn. zm.);
- b) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245);
- c) Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz.1876 z późn. zm.);

4.3 PORADNICTWO DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE

Poradnictwo socjalne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone jest w Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach pracy socjalnej. Poradnictwo każdorazowo odnotowane jest w rejestrze udzielonych porad w rodzinach, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” oraz w formie notatek służbowych oraz w wywiadach środowiskowych, które znajdują się w teczkach osobowych każdej rodziny. W 2018 roku z poradnictwa socjalnego skorzystały 10 osoby, w 2019 - 14 osób, a w 2020 roku 4 osoby. Informacje z zakresu możliwości i form uzyskania pomocy udostępniane i na bieżąco aktualizowane i wywieszane na tablicy ogłoszeń tutejszego Ośrodka. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku założył 2 Niebieskie Karty. W ramach profilaktyki podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych udzielano informacji o instytucjach pomocowych działających na terenie gminy, danych teleadresowych jednostek specjalistycznego poradnictwa, uczulano na konieczność i obowiązek zawiadamiania służb o podejrzeniu występowania przemocy w rodzinie. Na terenie gminy Perlejewo w Urzędzie Gminy istnieje możliwość skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej w ostatnią środę miesiąca w godzinach 8:00 - 11:30.

W przypadku zaistnienia potrzeby skorzystania z poradnictwa specjalistycznego osoby, rodziny mają możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy w punkcie przy PCPR w Siemiatyczach; poradnictwo psychologiczne od godz. 16.00 w każdy poniedziałek i środę po wcześniejszym umówieniu się na wizytę, poradnictwo prawne w godz. 16.00 – 19.00 w każdy poniedziałek i środę. Z poradnictwa psychologicznego w Poradni Leczenia Uzależnień w Siemiatyczach w godzinach: poniedziałek 8:00 – 20:00, wtorek 14:00 – 18:00, środa 16:00 – 19:00, czwartek 8:00 – 20:00, piątek 8:00 – 20:00. Mogą również skorzystać ze wsparcia psychologicznego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siemiatyczach w godzinach od 7:30 do 16:30. Mieszkańcy mogą również skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej w Punktach Pomocy Prawnej: w Siemiatyczach oraz w Drohiczynie. Osoby pokrzywdzone przestępstwem mogą skorzystać z pomocy w Lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonych Przestępstwem w Siemiatyczach.

4.4 DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

W ramach działań podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na terenie gminy Perlejewo podejmowano czynności mające na celu ograniczanie występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Prowadzono rozmowy interwencyjne z osobami nadużywającymi alkoholu w związku z użyciem przez nie przemocy, motywowano sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach edukacyjno –korekcyjnych dla osób stosujących przemoc, prowadzono rozmowy z osobami doznającymi przemocy w celu zdiagnozowania jej sytuacji w rodzinie, motywowano osoby doznające przemocy do zgłaszania się w miejsca, w których udzielana jest pomoc specjalistyczna. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2018, 2019 i 2020 nie wdrażała procedury „Niebieskie Karty”, natomiast współpracowała w tym zakresie z Policją.

4.5 DZIAŁANIA PLACÓWKI SŁUŻBY ZDROWIA NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

W 2018, 2019 i 2020 roku wśród pacjentów zgłaszających się do NZOZ w Perlejewie nie stwierdzono przypadków osób doznających przemocy w rodzinie, jak też nie powzięto informacji o podobnych zdarzeniach w trakcie przeprowadzania wizyt środowiskowych, w związku z czym nie zaistniała potrzeba wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. W siedzibie placówki udostępniono materiały edukacyjne i ulotki o instytucjach udzielających pomocy na terenie Gminy Perlejewo oraz ośrodkach wsparcia na terenie powiatu.

4.6 DZIAŁANIA PLACÓWKI OŚWIATOWEJ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomaganie wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Działania jakie podejmowane są przez Szkołę Podstawową w Perlejewie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie to różnego rodzaju warsztaty, prelekcje, pogadanki, filmy edukacyjne z komentarzem psychoterapeuty itp., prowadzenie zajęć mających na celu podnoszenie świadomości i wrażliwości uczniów poprzez wprowadzenie do programu wychowawczego oraz profilaktycznego nt. umiejętności rozpoznawania różnych rodzajów przemocy, propagowanie wśród

uczniów zachowań sprzyjających pozytywnym postawom rodzinnym, szkolenia dla rodziców kształtujące ich umiejętności wychowawcze. Szkoła Podstawowa w Perlejewie w latach 2018, 2019 i 2020 nie wszczęła procedury „Niebieskie Karty”.

4.7 ROLA KURATORA W ZESPOLE INTERDYSCYPLINARNYM

Kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Kuratorzy sądowi wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego.

5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Głównym założeniem programu jest przyczynienie się do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej. Istotnym jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie agresywnych zachowań i postaw. Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca podmiotów, które świadczą pomoc w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach działania Zespołu Interdyscyplinarnego.

6. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej.

6.1 CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Perlejewo.
2. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielania wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą
3. Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy
4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie
5. Podnoszenie świadomości społecznej i działania profilaktyczne promujące styl wychowania dzieci bez przemocy

7. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA LATA 2021-2025

1) Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Perlejewo

Lp	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin
1	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	-sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja (sprawozdania, informacje dot. przemocy od poszczególnych instytucji)	-OPS Perlejewo-ZI -PP Drohiczyn i KPP Siemiatycze -GKRPA i PN w Perlejewie -Placówki Oświatowe -inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2021-2025 wg potrzeb

2) Zapewnienie ochrony i możliwości udzielania wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

Lp	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin
1	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	-prowadzenie pracy socjalnej, -edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw-udzielanie świadczeń pieniężnych, -współpraca z instytucjami zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy -bieżąca aktualizacja bazy danych o instytucjach świadczących pomoc rodzinom dotkniętym przemocą i oferowanych formach pomocy	-OPS w Perlejewie -PP w Drohiczynie i KPP w Siemiatyczach - ZI we współpracy z PCPR w Siemiatyczach	2021-2025 wg potrzeb

2	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	-motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy, -motywowanie do korzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów PCPR w Siemiatyczach	OPS w Perlejewie -PP w Drohiczynie -KPP w Siemiatyczach - ZI we współpracy z PCPR w Siemiatyczach	2021-2025
---	--	--	---	-----------

3) Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy

Lp	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin
1	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, -inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, -rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, -inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, -monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, -opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, -zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”,	-OPS Perlejewo -ZI-PP w Drohiczynie i KPP w Siemiatyczach -GKRPA i PN w Perlejewie - Placówki Oświatowe - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2021-2025 działania ciągle
2	Przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań	-rozmowy motywujące do zmiany zachowań, -występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, -motywowanie do udziału w działaniach korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy, -motywowanie do udziału w terapii uzależnienia	OPS Perlejewo -ZI-PP w Drohiczynie i KPP w Siemiatyczach -GKRPA i PN w Perlejewie- Placówki Oświatowe - kuratorzy-inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2021-2025 wg potrzeb

4) Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie

Lp	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin
1	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie	-uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia	OPS Perlejewo -ZI-PP w Drohiczynie i KPP w Siemiatyczach -GKRPA i PN w Perlejewie-Placówki Oświatowe -kuratorzy- inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania	2021-2025 wg potrzeb

		z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskie Karty, (szkolenia wspólne i resortowe), - organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych, posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego	przemocy w rodzinie	
--	--	---	---------------------	--

5) Podnoszenie świadomości społecznej i działania profilaktyczne promujące styl wychowania dzieci bez przemocy

Lp	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin
1	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie, -prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki, -organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,	OPS Perlejewo-ZI-PP w Drohiczynie i KPP w Siemiatyczach-GKRPA i PN w Perlejewie-Placówki Oświatowe -kurator -inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2021-2025

8. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

1. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc.
3. Podniesienie poziomu wiedzy i zmiana postaw społeczności lokalnej dotyczącej problematyki przemocy w rodzinie.
4. Zintegrowanie i usprawnienie systemu działań instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

9. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania działań oraz bieżącej analizy realizacji poszczególnych celów, ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów. Instytucje odpowiedzialne za realizację działań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie mają obowiązek prowadzić dane sprawozdawcze z realizacji Programu w zakresie je obowiązującym. Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie realizacji programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Perlejewie. Informacje z realizacji programu i prac Zespołu będą zawarte w sprawozdaniu rocznym Ośrodka Pomocy Społecznej i przekazywane Radzie Gminy.

10. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki gminy przeznaczone na działania wyszczególnione w programie. Dodatkowo, niektóre działania z zakresu przeciwdziałania przemocy będą realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

PRZEWODNICZĄCY RADY

BR
Bogdan Radziszewski